

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Apel repetat către Președintele Republicii Moldova de a nu promulga Legea cu privire la Avocatul poporului

paik · Friday, January 24th, 2014

[English version of the document can be downloaded here.](#)

[Textul Apelului poate fi descărcat aici.](#)

Organizațiile semnatare solicită Președintelui Republicii Moldova să nu promulge Legea cu privire la Avocatul poporului și să o restituie Parlamentului pentru a fi modificată și supusă din nou votului, cu respectarea cerințelor cu privire la transparența procesului decizional.

La 24 decembrie 2013, 17 organizații neguvernamentale au adresat Președintelui Republicii Moldova un apel public prin care au solicitat să nu promulge Legea Avocatului poporului, adoptată în lectura a doua în ședința Plenumului din 23 decembrie 2013 și să o restituie Parlamentului. Semnatarii apelului respectiv au invocat cerința exagerată de eligibilitate pentru candidații la funcția de Avocat al poporului de a avea minim 20 de ani de experiență. Până la 23 ianuarie 2014 Parlamentul nu a făcut publică versiunea oficială a Legii Avocatului poporului, care a fost adoptată în lectura a doua la 23 decembrie 2013. Președinția nu a reacționat la apelul respectiv.

Semnatarii au analizat proiectul de lege trimis pentru promulgare în detaliu și vin, în mod repetat, cu solicitarea de nu-l promulga. În afară de cerința nejustificată și discriminatorie cu privire la experiența de muncă a candidaților la funcția Avocatul poporului, proiectul de lege conține un șir de alte neajunsuri, care constituie un regres considerabil față de proiectul de lege votat în prima lectură. În lectura a doua, legea a suferit următoarele modificări majore:

1. Mandatul Avocatului poporului a fost redus, nejustificat, la apărarea intereselor doar a persoanelor fizice (prevederi relevante, spre exemplu, sunt preambulul legii și prevederile cu privire la subiecții care pot sesiza Avocatul poporului).
2. S-a instituit încă o funcție de Avocat al poporului, care este specializat în protecția drepturilor copilului. În cadrul activității grupului de lucru, creat de Ministerul Justiției pentru elaborarea proiectului de lege, în perioada 2011 – 2013 și ulterior, până la adoptarea proiectului de lege în lectura întâia de către Parlament, a fost examinat public proiectul ce vizează activitatea doar a unui Avocat al poporului asistat de mai mulți adjuncți, unul dintre care urma să fie specializat în protecția drepturilor copilului. Crearea a două funcții de Avocați ai poporului creează confuzii și neclarități cu privire la statutul și activitatea acestora, repetând parțial probleme identificate în

cadrul activității actualilor Avocați parlamentari.

3. A fost exclus criteriul conform căruia experiența anterioară a Avocatului poporului trebuie să fie una notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului, prevăzându-se doar „vechime în muncă de cel puțin 20 ani de activitate”. În acest context, nu este clar cine va putea candida și cerința cu privire la 20 de ani de activitate este una nejustificată și discriminatorie.

4. Procesul de selectare a Avocatului poporului a fost denaturat radical. Inițial era prevăzut selectarea Avocatului poporului în urma unui concurs public. Proiectul de lege adoptat în prima lectură conținea următoarele principii: a) competiție deschisă, prin asigurarea accesului liber de participare la concurs a oricărei persoane care întrunește condițiile stabilite de lege; b) asigurarea transparenței, prin punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la modul de desfășurare a concursului; c) tratamentul egal, prin aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectare și a condițiilor de desfășurare a concursului în raport cu toți candidații. Proiectul votat în lectura a doua nu mai conține principiile enumerate mai sus și prevede propunerea candidaților la funcția de Avocat al poporului doar de către fracțiunile parlamentare sau/și de către 20 de deputați. De asemenea, proiectul prevede instituirea unei Comisii parlamentare speciale pentru examinarea propunerilor privind candidații. Astfel, proiectul de fapt a limitat considerabil cercul potențialilor candidați, condiționând prezentarea acestora de susținerea din partea deputaților.

5. S-a redus de la 20 la 5 zile termenul în care publicul urmează să facă cunoștință cu candidații și informația referitoare la organizarea dezbaterilor publice. Parlamentul a considerat inutilă publicarea acestor informații în mass-media.

6. S-a impus Avocatului poporului obligația de a nu informa publicul despre problemele statului. Acest text confuz a fost introdus chiar în textul jurământului, fapt care este inacceptabil și este în conflict cu mandatul Avocatului poporului. De asemenea, nu este prevăzut o versiune alternativă jurământului, pentru a acomoda persoanele care nu pot să depună jurământ din convingeri proprii.

7. S-a limitat nejustificat cercul de persoane care ar urma să sesizeze Avocatul poporului. Conform proiectului legii trimis spre promulgare, organizațiile neguvernamentale sau alte entități juridice nu mai pot sesiza în mod direct Avocatul poporului despre încălcarea drepturilor omului, permițându-le sesizarea Avocatului poporului doar dacă reprezintă o potențială victimă.

8. A fost exclus posibilitatea persoanei, care se simte lezată în drepturi printr-o hotărâre judecătorească, să sesizeze Avocatul poporului. Faptul adoptării unei hotărâri judecătorești nu exclude efecte care ar încălca drepturile fundamentale ale omului.

9. S-a exclus, nejustificat, posibilitatea „persoanelor puse sub interdicție de instanța judecătorească (incapabile)” să sesizeze Avocatul poporului.

10. Mecanismul național de prevenire a torturii a fost asimilat cu Avocatul poporului. Astfel, Avocatului poporului i s-au atribuit competențe care, de fapt, contravin protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. A fost exclus un capitol dedicat activității Consiliului Consultativ pentru prevenirea torturii în calitate de mecanism național de prevenire a torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. Prevederile exclud posibilitatea societății civile de a realiza atribuțiile de mecanism național de prevenire a torturii – vizitele de monitorizare a locurilor de detenție. Legea nu prevede dacă rapoartele în urma vizitelor de monitorizare a locurilor de

deten?ie vor fi f?cute publice. Avocatul poporului nu este ?n sine un mecanism na?ional de prevenire a torturii. Aceast? pozi?ie, criticat? de fostul raportor ONU ?mpotriva torturii ?n urma vizitei sale din 2008, a fost adresat? Guvernului Republicii Moldova ?n cadrul raportului de ?ar? asupra implement?rii Conven?iei ONU ?mpotriva torturii ?i a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (noiembrie 2009) ?i Revizuirii Universale Periodice (martie 2012).

Astfel, constat?m cu regret c? Proiectul de lege cu privire la Avocatul poporului trimis Pre?edintelui spre promulgare reprezint? un regres fa?? de proiectul de lege trimis Parlamentului de c?tre Guvern ?i ignor?, ?n aspectele specificate mai sus, recomand?rilor grupului de lucru ?i a exper?ilor implica?i ?n procesul de elaborare a proiectului de lege. De asemenea, condi?ionarea candida?ilor la func?ia de Avocat al poporului de sus?inerea factorului politic implicit exclude posibilitatea publicului de a nominaliza persoane notorii ?i cu experien?? ?n domeniul ap?r?rii ?i promov?rii drepturilor omului ?i discrediteaz?, de fapt, statutul institu?iei Avocatului poporului.

Semnatarii solicit?:

1. Pre?edintelui Republicii Moldova s? nu promulge Legea Avocatului poporului ?i s? o restituie Parlamentului pentru a fi modificat? ?i supus? din nou votului, cu respectarea cerin?elor cu privire la transparen?a procesului decizional;
2. Parlamentului Republicii Moldova – s? modifice legea prin excluderea neclarit??ilor ?i respectarea recomand?rilor institu?iilor interna?ionale relevante ?n domeniul activit??ii institu?iilor na?ionale de protec?ie a drepturilor omului, precum ?i a exper?ilor locali, dup? o consultare public? cu persoanele ?i organiza?iile interesate.

Organiza?iile semnatare:

1. Alian?a Organiza?iilor pentru Persoane cu Dizabilit??i din Republica Moldova,
2. Ambasada Drepturilor Omului,
3. Amnesty International Moldova,
4. Asocia?ia Femeilor pentru Protec?ia Mediului ?i Dezvoltarea Durabil?,
5. Asocia?ia Ob?teasc? „Certitudine”,
6. Asocia?ia Presei Independente (API),
7. Asocia?ia pentru Guvernare Eficient? ?i Responsabil? (AGER),
8. Centrul de Investiga?ii Jurnalistice (CIJ),
9. Asocia?ia Promo-LEX,
10. Centrul de Asisten?? Juridic? pentru Persoane cu Dizabilit??i (CAJPD),
11. Centrul „Acces-info”,
12. Centrul de Informare ?i Documentare a Drepturilor Copilului (CIDDC),
13. Centrul de Informa?ie GENDERDOC-M,
14. Centrul de Politici ?i Analize ?n S?n?tate (PAS),
15. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM),
16. Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)
17. Centrul Interna?ional „La Strada”,
18. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI),
19. Coali?ia Nediscriminare,
20. Consiliul Na?ional al Tineretului din Moldova (CNTM),
21. Doina-Ioana Str?isteanu, membru al Consiliului pentru prevenirea ?i eliminarea discrimin?rii ?i asigurarea egalit??ii,
22. Funda?ia Est-European?,
23. Gender-Centru,

24. Institutul de Politici Publice (IPP),
25. Institutul de Reforme Penale (IRP),
26. Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM),
27. Platforma Națională a Forului Societății Civile a Parteneriatului Estic,
28. Programul Buna Guvernare, Fundația Soros-Moldova,
29. Terra-1530,
30. Transparency International Moldova.

Persoană de contact:

Ion GUZUN, Consilier juridic, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, tel: (+373) 22 843 601, email: ion.guzun@old2.old.crjm.org

This entry was posted on Friday, January 24th, 2014 at 9:18 am and is filed under [Noutăți](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. You can skip to the end and leave a response. Pinging is currently not allowed.